

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABES-BOLYAI
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE GEOGRAFIE
1.3 Departamentul	GEOGRAFIE REGIONALA SI PLANIFICARE TERITORIALA
1.4 Domeniul de studii	GEOGRAFIE
1.5 Ciclul de studii	MASTER
1.6 Programul de studii/Calificarea	PLANIFICARE ȘI DEZVOLTARE REGIONALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	PEISAJE CULTURALE						
2.2 Titularul activităților de curs	Șef lucr.dr. Nicoleta David						
2.3 Titularul activităților de seminar	Șef lucr.dr. Nicoleta David						
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					35
Tutoriat					4
Examinări					4
Alte activități ...					-
3.7 Total ore studiu individual	108				
3.8 Total ore pe semestru	150				
3.9 Numărul total de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Activarea și valorificarea fondului informațional preexistent se face și prin apelarea la cunoștințe achiziționate la disciplinele <i>Geografie regională generală, Organizarea spațiului geografic, Geografia mediului înconjurător, Geografia peisajului.</i>
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Cunoașterea principiilor, metodelor și mijloacelor de cercetare din Geografia regională permit o parcurgere graduală a capitolelor, în strânsă relație cu tematica disciplinelor anterior studiate.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu calculator/laptop, videoproiector și software adecvat – GIS
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Sală echipată cu calculatoare, conexiune la Internet, videoproiector și programe de cartografiere digitală (ArcGIS 9, ArcView 3.2)

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • C1 Inițierea în analiza și interpretarea sistemică a componentelor geografice pe nivele de integrare holonică și identificarea în cadrul ansamblurilor teritoriale a modalităților optime de evaluare estetică și funcțională a peisajului. • C2 Folosirea corectă a terminologiei cu privire la peisajele culturale • C3 Înțelegerea și explicarea evoluției structurilor peisagistice actuale din punctul de vedere al evoluției istorice a peisajelor culturale • C4 Analiza fenomenelor geografice care decurg din observarea și caracterizarea dinamicii peisajelor culturale • C5 Elaborarea unei strategii cu privire la protecția și valorificarea peisajelor culturale și a elementelor de peisaj cultural.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT1 Abordarea integrată a elementelor structurate în agregate peisajere. • CT2 Cunoașterea metodelor de lucru folosite în analiza peisajului, inclusiv a tehnicilor bazate pe utilizarea calculatorului. • CT3 Formarea abilităților necesare cooperării multidisciplinare, comunicării și edificării de relații parteneriale fundamentate pe aplicarea cunoștințelor însușite și dezvoltarea raționamentelor științifice transdisciplinare. • CT4 Să construiască un proiect de analiză a unui peisaj cultural. • CT5 Să elaboreze o strategie cu privire la protecția și valorificarea peisajelor culturale și a elementelor de peisaj cultural.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Însușirea bazei operaționale necesare în utilizarea metodelor și tehnicilor de investigare a specificității ansamblurilor teritoriale, prin prisma conexiunilor relaționale: <i>analize tipologice, structurarea și dinamica peisajului cultural, evaluarea estetică și funcțională a peisajului cultural.</i>
7.2 Obiectele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Inițierea studenților în analiza și interpretarea relațiilor teritoriale, în contextul cadrului legislativ, normativ și științific al evaluării și valorificării peisajului geografic cultural. • Familiarizarea studenților cu coordonatele practic-aplicative actuale ale activității geografice, care au ca finalitate elaborarea planurilor de amenajare a teritoriului. • Aplicarea metodelor moderne de investigare a ansamblurilor peisagistice în vederea eliminării/reducerii disfuncțiilor și stărilor critice care afectează structurile peisagistice și elaborării strategiilor axate pe reconstrucția ecologică, protecția și conservarea ariilor protejate, mai ales a celor din patrimoniul UNESCO. • Formarea abilităților de comunicare și de operaționalizare a cunoștințelor însușite prin elaborarea și susținerea de referate axate pe aprofundarea unor studii de caz după descinderea în teren.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Peisajul geografic, peisajul cultural – definiții, clasificări, caracteristici 1.1. Peisajul ca și concept geografic, biologic, urbanistic, psihologic, artistic, etc. 1.2. Peisaj natural -peisaj cultural -peisaj conceptual	<ul style="list-style-type: none"> • expunerea combinată cu metode activ-participative 	2 ore
2. Tipologia peisajului cultural 2.1. Peisajul geografic - trăsături sistemice, semnificație și conținut 2.2. Criterii de clasificare a peisajelor culturale 2.3. Geosistem și ecosistem în analiza peisajului	<ul style="list-style-type: none"> • metode didactice activ-participative • prelegere orală cu secțiuni interactive 	2 ore
3. Elementele peisajului cultural 3.1. Factorii de structurare ai peisajului 3.2. Agregate peisajere 3.3. Niveluri de structurare	<ul style="list-style-type: none"> • expunerea interactivă • modelarea • exemplificarea 	2 ore
4. Sursele de informare cu privire la evoluția peisajului	<ul style="list-style-type: none"> • conversația euristică 	2 ore

cultural istoric 4.1. Surse bibliografice 4.2. Surse video 4.3. Alte surse	<ul style="list-style-type: none"> • problematizarea • prelegere orală cu secțiuni interactive 	
5. Vârsta, specificitatea și valoarea peisajului cultural 5.1. Evoluția peisajului, tipuri de dinamică, sisteme în biostazie, rhexistazie și parastazie 5.4. Dinamica ciclică a peisajului	<ul style="list-style-type: none"> • observarea sistematică și independentă 	2 ore
6. Estetica și valoarea peisajului cultural 6.1. Unitatea elementară de peisaj (UEP) 6.2. Elementele peisajului vizibil, analiza structurii vizuale a peisajului, elemente de imagine	<ul style="list-style-type: none"> • expunerea interactivă • lucrul în grup organizat 	2 ore
7. Receptarea peisajului; peisajul mental 7.1. Metoda chestionarului	<ul style="list-style-type: none"> • prelegere orală cu secțiuni interactive 	2 ore
8. Observarea, fișarea și cartarea peisajului cultural și a elementelor peisajului cultural 8.1. Dimensiunea identitară a peisajului 8.2. Elemente de peisaj cultural și practici sociale tradiționale. Diversitatea și atractivitatea peisajului cultural 8.3. Peisajului cultural - componentă teritorială esențială a dezvoltării	<ul style="list-style-type: none"> • analiza comparativă • folosirea aplicațiilor soft specializate • investigația în comun 	2 ore
9. Registrul elementelor de peisaj 9.1. Inventarierea peisajelor culturale și a elementelor de peisaj cultural pe baza unor fișe de investigare 9.1 Analiza registrului elementelor peisajului cultural	<ul style="list-style-type: none"> • prelegere orală cu secțiuni interactive • conversația euristică • explicația • folosirea aplicațiilor soft specializate 	2 ore
10. Impactul antropic și artificializarea peisajului 10.1. Activitatea antropică - implicații asupra peisajului geografic 10.2. Degradarea potențialului peisagistic natural	<ul style="list-style-type: none"> • prelegere orală cu secțiuni interactive • dezbateră • conversația euristică 	2 ore
11. Modalități de valorificare a peisajelor culturale 11.1. Valorificarea estetică, economică, socială și environmentală a peisajelor culturale 11.2. Protecția și conservarea patrimoniului cultural 11.3. Documentele UNESCO privind peisajele culturale	<ul style="list-style-type: none"> • metode didactice activ-participative (studiu de caz, discuții interactive, investigații în comun) 	2 ore
12. Reabilitare peisagistica 12.1. Principiile reconstrucției peisagistice 12.2. Reconstrucția spațial-funcțională a peisajelor degradate 12.3. Metode și tehnici de integrare durabilă a structurilor dislocate în peisajul actual	<ul style="list-style-type: none"> • expunerea interactivă • documentarea pe web • folosirea aplicațiilor soft specializate 	2 ore
13. Evaluarea estetică și funcțională a peisajelor culturale 13.1. Evaluarea gradului de transformare antropică a peisajelor 13.2. Analiza diacronică a structurilor peisagistice	<ul style="list-style-type: none"> • observarea sistematică și independentă • lucrul în grup 	2 ore
14. Modele de protecție și valorificare a peisajelor culturale 14.1. Principii de amenajare peisagistică 14.2. Planul local de amenajare a peisajului 14.3. Planul peisagistic regional 14.4. Prognoza peisagistică	<ul style="list-style-type: none"> • metode didactice activ-participative • analiza comparativă • conversația euristică 	2 ore
Bibliografie 1. Bertrand, G. (1968), <i>Paysage et geographie physique globale</i> , Rev. Geogr. des Pyrenees et du SO. 2. Berque, A. (2000) <i>Médiance de milieux paysages</i> , Edition Belin, Paris		

3. Claval, P. (1995) *La géographie culturelle*, Edition Nathan, Paris
4. Cocean, P., David Nicoleta (2014), *Peisaje culturale*, Editura Risoprint, Cluj Napoca
5. Costea, Marioara (2005), *Bazinul Sebeșului. Studiu de peisaj*, Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu.
6. Dincă, I. (2005), *Peisajele geografice ale Terrei. Teoria peisajului*, Editura Universității Oradea
7. Drăguț, L. (2000), *Geografia peisajului*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj - Napoca.
8. Duma, S. (2000), *Geoecologie*, Editura Dacia, Cluj - Napoca.
9. Dumitrașcu, Monica (2006), *Modificări ale peisajului în Câmpia Olteniei*, Editura Academiei Române, București.
10. Mac, I. (2000), *Geografie generală*, Editura Europtic, Cluj-Napoca.
11. Mac, I., Râpeanu Mirela (1996) *Change in the Romanian Landscapes as a result of the voluntarist activities*, Studia UBB, Geographia, XLI, 1-2, Cluj-Napoca
12. Pătroiescu, Maria (1996), *Subcarpații dintre Râmnicu Sărat și Buzău. Potențial ecologic și exploatare biologică*, Editura Carro, București.
13. Schreiber, W.,E., Drăguț, L., Man, C., T. (2003), *Analiza peisajelor geografice din partea de vest a Câmpiei Transilvaniei*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
14. Schulz, E. (2004), *Landscape and Diseases. The Middle Holocene Sahara: A Development of Cultural Landscape as Result of a Risk – Oriented Behaviour*, in Vol. Riscuri și Catastrofe, Editor V. Sorocovschi, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, p.11-24.
15. Schmidt Catrin, Meyer, H. H. (2006) *Kulturlandschaft Thüringen. Arbeitshilfe für Planungspraxis. Quellen und Methoden zur Erfassung der Kulturlandschaft*, Fachhochschule Erfurt
16. Wascher, D., Jongman, R. (eds.) (2000) *European Landscapes Classification, Assessment & Conservation*, Technical Report No. XX/2000, European Environmental Agency

8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Peisajul în geografia actuală - definiții, principii și concepte fundamentale. Analiza modelelor de scheme conceptuale utilizate în definirea peisajului	<ul style="list-style-type: none"> • conversația euristică • explicația • observarea independentă 	2 ore
2. Componenta și funcționalitatea peisajului geografic. Modalități de lucru cu sursele de informare (harti, fotograme, imagini, etc.)	<ul style="list-style-type: none"> • expunerea • problematizarea • investigația în comun 	2 ore
3. Recunoașterea elementelor peisajului cultural în teren Identificarea unităților elementare ale peisajului (UTP). Convenția de la Florența.	<ul style="list-style-type: none"> • folosirea aplicațiilor soft specializate • modelarea • lucrul în grup organizat 	2 ore
4. Cartarea și descrierea elementelor peisajului cultural în teren	<ul style="list-style-type: none"> • conversația euristică • studiul de caz • brainstorming • observația dirijată 	2 ore
5. Elaborarea unui proiect de protecție și valorificare a peisajului cultural	<ul style="list-style-type: none"> • lucru în echipă • prezentări de proiecte: dezbateri/ analize tematice 	2 ore
6. Analiza comparativă (estetică și funcțională) a peisajelor geografice <i>Metoda Linton</i> - Inventarierea și analiza elementelor naturale și antropice ale peisajului cultural. <i>Harta potențialului peisagistic</i>	<ul style="list-style-type: none"> • folosirea aplicațiilor soft specializate • activități practice pe grupe • observarea independentă 	2 ore
7. Evaluarea potențialului turistic al peisajului cultural	<ul style="list-style-type: none"> • observația dirijată • investigația în comun • analiza comparativă 	2 ore
Bibliografie		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cocean, P. (2010) <i>Geografie regională</i>, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca 2. Drăguț, L. (2000) <i>Geografia peisajului</i>, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca 3. Drăguț, L. (2000), <i>Evaluarea peisajelor geografice din teritoriul administrativ al municipiului Cluj-</i> 		

Napoca, Studia UBB, Geographia, XLV (45), 1, Cluj-Napoca.

4. Gligor, V. (2006), *Impactul antropic asupra sistemului environmental al Munților Metaliferi de Nord-Est*, Pangeea, nr. 6, Editura Aeternitas, Alba Iulia, p. 82-86.
5. Gligor, V. (2005), *Disfuncționalități și dezechilibre environmentale în perimetrul minier Roșia Poieni*, Lucrările Simpozionului Științific „Știință și dezvoltare în profil teritorial”, Baia Mare 27-28 mai 2005, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, p.186-190.
6. Guțuleac, V. (2003), *Ecologia landschaftului*, Editura Ruta-Alexandru cel Bun, Cernăuți.
7. Ianoș, I. (1994), *Riscul în sistemele geografice*, SC GGG, seria Geografie, XLI, p.19-27.
8. Pătru, Ileana (1999), *Matricea de evaluare a peisajului*, în *Analele Universității București*.
9. Pătru, Ileana (2006), *Variabile de grile utilizate în înregistrarea în teren a atributelor fizice, estetice și psihologice ale peisajului*, în *Comunicări de Geografie*, Vol. X, Editura Universității din București.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul cursului și seminariilor reliefează cele mai noi orientări și practici din domeniul dezvoltării regionale și în analiza peisajelor. Disciplina vine în întâmpinarea nevoilor masteranzilor de a-și lărgi orizontul cunoașterii științifice și a fi la curent cu dinamica dezvoltării economice, sociale și culturale. Disciplina vine și în sprijinul angajatorilor din domeniu, interesați de specialiști capabili de-a elabora proiecte și strategii adecvate de dezvoltare sectorială sau complexă științific fundamentate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none">• verificarea gradului de sistematizare și utilizare a noțiunilor însușite• coerența logică și forța argumentativă• gradul de asimilare a terminologiei de specialitate• aspectele atitudinale: interesul pentru studiu individual	Evaluare secvențială (orală) în timpul semestrului: <ul style="list-style-type: none">- expunerea liberă- conversația de evaluare- chestionarea orală	50%
		Participarea activă la cursuri	10%
10.5 Seminar/ laborator	<ul style="list-style-type: none">• capacitatea de aplicare în practică• capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate• criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiințozitatea, interesul pentru studiu individual	Prezentare temă de seminar, elaborare și realizare miniproiect de cercetare	30%
		Participarea activă la seminarii	10%

10.6 Standard minim de performanță

- Cunoașterea aspectelor teoretice și metodologice de bază ale Peisajelor culturale (concepte, principii, metode, mijloace, indicatori, date și informații) în scopul inventarierii, ierarhizării și diferențierii tipurilor de peisaje geografice și peisaje culturale.
- Să folosească corect terminologia cu privire la peisajele culturale, să poată realiza un inventar al elementelor de peisaj cultural pe baza unei fișe de investigare și a unei hărți tematice speciale. Să observe și să caracterizeze dinamica peisajelor culturale.

Data completării
20.04.2022

Semnătura titularului de curs
Șef lucr.dr. Nicoleta David

Semnătura titularului de seminar
Șef lucr.dr. Nicoleta David

Data avizării în departament
28.04.2022

Semnătura directorului de departament
Conf. univ.dr. Vescan Iuliu